

Т. О. Євтушина,

канд. філол. наук, доц.,

ДЗ «Південноукраїнський національний

педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»,

доцент кафедри української філології і методики навчання фахових дисциплін

ЕТНІЧНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ МОВЦЯ У ВИГУКОВИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЯХ ПРОЗИ МАРІЇ МАТІОС

У статті досліджено вигуківі фразеологічні одиниці як вербалізатори етнічної ідентифікації гуцулів і буковинців у прозі Марії Матіос. З'ясовано, що у структурі таких фразеологізмів відображено релігійні стереотипи гуцулів і буковинців. Доведено, що вигуківі фразеологічні одиниці охоплюють етнічні формули привітання, прощання, подяки, вибачення, прохання, присягання, переплітаючись із природною лайливістю та забобонністю гуцульських і буковинських селян.

Ключові слова: етнічна ідентифікація гуцулів і буковинців, вигуківі фразеологічні одиниці, лексема Бог, проза Марії Матіос.

На сучасному етапі еволюції мовознавчих наук домінує креативний бум: «центром лінгвістичних досліджень, за твердженням Т. Маслової, стає людське Я, тобто формується антропоцентрична парадигма» [4, с. 32]. Учена спільнота ці тенденції кваліфікує як поліпарадигмальні, «методологічно еkleктичні», що, як правило, можна пояснити багатодетермінантністю мовного феномену. На думку О. Селіванової, методологічний еkleктизм лінгвістики ХХІ століття не є свідченням кризової ситуації, це результат «пошуків нового багатофокусного пізнавального простору» [8, с. 7]. Тому останнім часом активізовано такі аспекти вивчення фразеології: психокогнітивний (О. Селіванова), потрактування фразеологічних одиниць із позицій етнокультури, лінгвокраїнознавства (Н. Бабич, В. Білоноженко, В. Жайворонок, В. Кононенко, В. Лавер, О. Левченко, Р. Міняйло, М. Олійник, Н. Романюк, О. Селіванова, Г. Ступінська, Г. Удовиченко, В. Ужченко); дослідження фразеології як вираження національного менталітету (О. Майборода, О. Назаренко) тощо.

Актуальність статті полягає в тому, що феномен фразеологічних одиниць (ФО), які є трансляторами етнічної ідентифікації мовця, в сучасній українській прозі ще недостатньо вивчений лінгвістами. Зокрема, поза увагою дослідників є функційне призначення вигуківих фразеологізмів у мові художніх творів популярної сучасниці – Марії Матіос – лауреата Національної премії імені Т. Шевченка (2005 рік), переможця конкурсу «Книга, яку найбільше читають» (2007 рік), депутата Верховної Ради України.

Об'єктом дослідження є фразеологічні одиниці прози Марії Матіос.

Предмет аналізу – функційні особливості вигуківих ФО як репрезентантів етнічної ідентифікації гуцулів і буковинців у художніх творах Марії Матіос.

Джерельною базою статті є фразеологічний компонент сімейних саг Марії Матіос «Майже ніколи не навпаки», «Солодка Даруся» і повісті «Черевички Божої Матері», багатоярусний сюжет яких із трагічними історіями та роздумами над вічною дилемою любові – ненависті, гріха – спокути, дивовижне мовне багатство викликають потребу занурюватися в багатоликий і колоритний світ письменницької уяви.

Теоретична й практична цінність запропонованої наукової розвідки полягає в тому, що проведений аналіз особливостей вивчення фразеологічних одиниць доводить, що в рамках зацікавлень сучасних лінгвістів перебуває людський фактор: основні акценти зміщують із об'єкта пізнання на суб'єкт, коли людину розглядають у мові й відповідно мову в людині. Теоретично з'ясовано, що антропоцентризм фразеології – це спрямованість стійких одиниць на позначення світу людини. Здійснені напрацювання необхідні в подальшому дослідженні ментальних рис українців в ідіолекті Марії Матіос на матеріалі фразеологізмів.

У процесі аналізу фактичного матеріалу послуговуємося твердженням, що фразеологічні одиниці – явище самобутнє та специфічне. Вони не так описують навколишній світ, як інтерпретують його, виражаючи суб'єктивне, емоційне ставлення носія мови до дійсності [2, с. 88]. Адже «фразеологічний склад мови – це дзеркало, у якому лінгвокультурна спільнота ідентифікує свою національну самосвідомість» [9, с. 9].

Не зважаючи на те, що творчості Марії Матіос приділено увагу в літературознавчих працях Я. Голобородька, Т. Гундорової, Т. Ткаченко, Р. Харчук та ін., у мовознавчих розвідках Т. Беляєвої, А. Вегеш, Ю. Вороніної, Л. Марчук, І. Тимченко, М. Цуркан, Н. Шарманової та ін. сьогодні є доречним дослідження фразеологічного відтворення етнічної ідентифікації гуцулів і буковинців у сімейних сагах Марії Матіос «Солодка Даруся», «Майже ніколи не навпаки» та повісті «Черевички Божої Матері».

На нашу думку, ідіоматика в системі образного мислення Марії Матіос – це передусім спосіб думання й почування її персонажів, засіб утворення унікальної безпосередності.

У процесі вивчення фразеологічної палітри прози однією з найвідоміших українських постмодерністок зафіксовано, що персонажі художніх творів Марії Матіос часто апелюють до Бога, що засвідчує їхню побожність, богобоязливість, а також характерні комунікативні традиції: **Бог (Господь) знає** [6, с. 96; 7, с. 9]; **Божка його знає** [6, с. 4; 6, с. 42; 6, с. 61; 6, с. 110; 6, с. 121; 6, с. 123] (пор.: *Бог знає*) – «ніхто не знає, невідомо» [10, с. 36]. Зафіксовані вигуківі ФО охоплюють етикетні регіональні формули привітання, прощання, подяки, вибачення тощо. Їх згруповано в прозі Марії Матіос навколо загальнолюдських понять – щастя, здоров'я, добра, спокою, достатку. Оскільки «завдання кожного християнина – плекати почуття людяності, милосердя, щедрості, мудрості, віри, любові до ближнього. На мовному рівні ці етнопсихологічні риси українців знайшли відображення в багатьох етикетних висловах безпосереднього спілкування, семантичним центром яких є слово Бог. В уяві християн Бог – це справедливість, правда, добро» [3, с. 101].

Природними в прозі письменниці є ситуації вітання, у яких буковинці використовують регіональні вигуківі ФО поштивості: **«-Слава Йсу!.. - Навіки Слава Богу!»** [6, с. 17]. Такі етикетні ФО вирізняють стильову манеру ведення розмови й посилюють емоційну забарвленість прози Марії Матіос.

Неповага до цієї етикетної ФО є гріхом: **«Хіба не гріх, що вона не всім «Слава Йсу!» казала?! Покійна бацьба вчила: вітатися треба з кожним, хто стрінеться на дорозі»** [7, с. 69]. Цитовані ФО «є свідченням того, що Бог в уяві українця, – це опікун, який оберігає від усіляких негараздів, від усього лихого. Ці вітальні конструкції демонструють наявність щирої віри в Бога та його науку» [3, с. 101].

Марія Матіос колоритизує гуцульський і буковинський соціум. Це, зокрема, етикетні ФО, які творять довірливо-добродушний настрій, підсилюють

загальнолюдські ціннісні орієнтації мовного етикету, вони виконують роль національно-мовного компонента в художньому відтворенні дійсності письменниці: «**Бог у поміч, Докійко...**» [5, 69]; «**Слава Йсу, Бог на поміч, ксьондзе!**» [6, с. 18]. Такі вигуківі ФО мешканці Західної України вживають як вітання з побажанням успішної роботи людині, яка щось робить, чи тому, хто чимось заклопотаний, кому потрібна допомога. Іменник *поміч* означає участь кого-небудь, зокрема Бога, у здійсненні кимось дії, підтримки, сприяння.

Характерною особливістю щоденного мовлення гуцулів і буковинців є своєрідні ФО-присягання: «**Видить Бог, я не хотів її займати**» [5, с. 25]; «**Бігме Боже, нібито на весілля «гуцулку» грає, крутиться, руки тримає широко, спідниця догори підфітькується**» [6, с. 29] (пор.: *бачить Бог*) – «уживається як запевнення в правдивості висловленого; справді, дійсно» [10, с. 36]. У структурі зафіксованих вигуківіх ФО відображено релігійні стереотипи мешканців Західної України з часів першої світової війни до трагедійних днів середини ХХ століття. Адже проявом їхньої релігійності була і є безмежна відданість Божій волі, бо для них Бог – це суддя, заступник, спаситель.

Лексема Бог у вигуківіх ФО мовлення персонажів прози Марії Матіос засвідчує не лише ознаки побожності, а й віру гуцулів і буковинців у справедливість Всевишнього: «**Та у вас нема, дякувати Творцеві, більма на оці**» [7, с. 29]; «**Язик вона тримала за зубами, і, дякувати Богу, грузовікі більше ні за ким не вернуться**» [7, с. 167] (пор.: *дякувати Богові*) – «уживається в значенні: на щастя» [10, с. 287]; «**Най Бог нам помагає, – перехрестилася жінка...**» [5, с. 53]; «**Боже помагай! – тієї ж миті привітався Варварчук із Кейваном і ступив у скошену траву під горіхом**» [5, с. 116]; «**Боже помагай, домнуле Мігаю!**» [6, с. 140] (пор.: *помагай Боже*) – «уживається як побажання кому-небудь успіху в роботі, в якійсь справі» [10, с. 671]. Наведені фрагменти з вигуківіми ФО соціального етикету акумулюють у собі великий духовний та етичний потенціал, доводячи, що «мовний етикет українців є унікальною універсальною моделлю їхньої мовної діяльності, що виявляється в системі стійких мовних виразів. Знання цієї системи, а ще більше – повсякденна реалізація, гармонія знань і внутрішнього світу людини, без перебільшень, є своєрідним барометром зрілості нації» [1, с. 7].

Етнічна ідентифікація гуцулів і буковинців пов'язана з їхньою покірливістю перед Богом, вони вірять у всюдиприсутність Бога: **як Бог дасть** [5, с. 28; 6, с. 79; 6, с. 113; 7, с. 62] (пор.: *як Бог дасть*) – «1. Уживається для вираження сподівання на щось» [10, с. 41].

Персонажі прози Марії Матіос послуговуються вигуківіми ФО з лексемою Бог із метою вираження в процесі художньої комунікації волевиявлень, бажань, заборон, команд, у яких втілено покірливість, надію, вдячність. Це підтверджує думку про залежність матеріального та соціального статусу гуцулів і буковинців від божої волі: «**Хай Бог милує від такого горя...**» [6, с. 34].

Відтінок «застереження» має супроводжувальний компонент люб'язності у вигуківіх ФО зі стрижневою лексемою Бог: «**А що вже ваша Августина колот межі людьми робить, най Бог боронить!**» [7, с. 60]; «**Свят-свят-свят, най Бог боронить...**» [7, с. 64]; «**Най Бог боронить, аби друга война колись зачалася. Най Бог боронить!**» [7, с. 113]; «**Але Боже борони тебе сказати татові чи Павлові, що я тобі приповівся**» [5, с. 26]; «**Най Бог боронить, яке дурне сказав!**» [7, с. 166] (пор.: *хай Бог боронить*) – «2. Уживається для вираження застереження від чого-небудь, небажання чогось» [10, 39]; «**Та ще рано вам, бійтеся Бога!**» [6, с. 24] (пор.: *бійся Бога*) – «2.

Уживається з метою викликати в кого-небудь почуття сорому, жалю за свої вчинки, слова» [10, с. 29]; «-**Господь з тобою, дитино моя люба, і собі схлинула мама**» [7, с. 90].

Показово, що подібні вигуківі ФО репрезентують нагнітання психологічної атмосфери, служать для відтворення збудженого емоційного стану героїв, є засобом пізнання менталітету персонажів художнього доробку Марії Матіос: «-**Господь з тобою, Павле, май Бога в череві. Не тримається хати дитина – і хоч убийся**» [7, с. 72] (пор.: *Господь з тобою*) – «1. Уживається для вираження здивування, заперечення, докору, застереження, заспокоєння» [10, с. 29]; (пор.: *мати Бога в животі*) – «бути милосердним, жалісливим, справедливим» [10, с. 470]. Етнічна ідентифікація буковинців репрезентована вигуківими ФО як заключним акордом до трансльованих вірувань і забобонів персонажів прози Марії Матіос. Зокрема, цитованими ФО із лексемою Бог жінка застерігає чоловіка, що не можна голу зважувати їхню доньку, головного персонажа повісті «Черевички Божої Матері». Оскільки, за давніми віруваннями, жінка, яку зважували голою, перед смертю карається не менше, ніж відьма.

Як свідчить фразеологічна палітра прози Марії Матіос, етнічний мовопростір Буковини авторка щільно переплітає із соціумом душі, її хвилює проблема долі людини, і вона зосереджує свій розповідний погляд на передісторії, історії своїх персонажів, на траєкторії їхнього мислення, кроках і вчинках, душевних і психологічних зіткненнях.

Наприклад, у сімейній сазі «Солодка Даруся» письменниця акцентує увагу на переслідуваній хворобами, замкненій у німотній самоті, осміюваній сусідками, душі шляхетної дівчини. Головна героїня постає як горда страдниця, одержима правдолюбством і водночас почуттям провини за свій дитячий гріх. Подібним чином вербалізовано відвідування Дарусею могили тата: «**Щоб вона тоді їм кинула кусник кулешки – боронь Боже, їй би руки відсохли і ноги би відібрало, коли б вона, княжна, думала тепер іще про когось, окрім тата**» [6, с. 23] (пор.: *боронь Боже*) – «уживається для вираження застереження від чого-небудь лихого, неприпустимого, небажаного» [10, с. 46].

Для прози письменниці властиві численні вигуківі ФО із лексемою Бог, у яких репрезентовано доброзичливість як етнічну рису гуцулів і буковинців: «-**Слава Богові, вона – здорова – як цвях**» [5, с. 100]; «-**Та й дитина все більше у Марії, дай Боже, їй здоров'я**» [6, с. 119]; «-**Слава Христові-Богові, що вертають живі-здорові...**» [5, с. 144]; «**Слава Богові, в їхніх садах урожай на яблука майже кожного року великий**» [7, с. 103].

ФО, ускладнюючи комунікативний план висловлень, переконливо реалізують функцію виховного, естетичного впливу на читача: **Боже милосердний** [6, с. 30; 5, с. 168]; **Господи милосердний** [6, с. 89]; **Боже праведний** [5, с. 160; 6, с. 110; 7, с. 136]; «-**Боже милосердний...**- зітхає мама так глибоко, ніби має пірнати під воду, і несподівано пригортає Іванку до грудей» [7, с. 41] (пор.: *Боже мій*) – «уживається для вираження відчаю, розпачу, великого захоплення» [10, с. 43]; «-**Але, святий Боже, який старий її молодий!**» [5, с. 97]; «- **«Святий Боже!»**» [5, с. 165] (пор.: *Боже мій*) – «уживається для вираження відчаю, розпачу, великого захоплення і т. ін.» [10, с. 43]. «**А тепер вона пересохлими, пошерхлими губами шепче в ту чоловічу срамоту (Боже праведний!) покаянну якусь молитву, вигадуючи для неї на ходу слова...**» [5, с. 25] (пор.: *Боже благий*) – «уживається для вираження великого захоплення, подиву, відчаю, розпачу» [10, с. 43].

Крім того, етнічну ідентифікацію гуцулів і буковинців у прозі Марії Матіос транслює улюблена експресивна ФО-лайка **бодай шлях трафив**. Письменниця влучно трансформує семантичний план вигукової ФО, актуалізуючи її приховані смислові можливості: «*Навіть коли б сюди надійшов такий самий німецький (шляк би його не трафив понині!) її Іван із канчуком у руках*» [5, с. 122]; «*-Я вам скажу, Васюто, так мене серце тоді заболіло, що вже й сваритися із своїм Славком пережумала, а він усе ж не каліка... шляк би го трафив ще в моїй утробі, як мені дні коротає тою горілкою, згорів би був, дай Боже...*» [6, с. 5]; «*-А ви питаєте, що стряслося у мене, най шляк вас трафить з такими вихованням*» [6, с. 52]; «*-Я тоді дитину через Курика скинула, шляк би го був трафив ще в утробі, як він не одному тут життя перебив*» [6, с. 130] (пор.: *шляк би трафив*) – «уживається для вираження крайнього незадоволення або обурення ким-, чим-небудь, зневаги, зла до когось» [10, с. 966]. Багатозначна вигукова ФО **бодай шлях трафить** підтверджує той факт, що лише в художній мові ФО відзначена смисловою невичерпністю. Зокрема, у контексті ФО проявляє свою неповторність, властиву загальній тенденції письменниці, і володіє характерною манерою, емоційною забарвленістю.

Такі семантичні модифікації мають здебільшого психологічне підґрунтя. Мовна свідомість, індивідуальне мислення, що важко пояснити, часто оперують вигуковими ФО, через які авторка має змогу проникнути у світ почуттів, мислення персонажів: «*-Що ти таке собі надумала, пес би його губи лизав, що Маєра через тебе леда шляк не трафив?!*» [7, с. 31]; «*-Але най мені Бог заплатить за все моє зло на цьому світі*» [5, с. 73]; «*-А най мій язик чиряки обсиплять, яке дурне сказала!*» [6, с. 5]. Марія Матіос подбала про життєву правдивість кожної деталі: функціональна емність вигукових ФО щільно переплетена з природною лайливістю та забобонністю буковинських селян, експлікуючи не лише етнічні, а й національні риси менталітету українців: «*А Гаврило що був без фуку, коли лупив свою невинну жінку, бо так робили інші чоловіки в горах?! Усохли би були йому руки!*» [6, с. 82] (пор.: *щоб руки повсихали*) – «1. Уживається для вираження погрози, побажання зла кому-небудь» [10, с. 771]; «*-Язык би ваш чиряками обкинуло, Штефко, яке пусте пророкуєте*» [6, с. 94] (пор.: *хай язик у роті руба стане*) – «уживається для вираження великого незадоволення чийми-небудь словами, розмовами» [10, с. 976]; «*-Заткайся, заткала би тя лиха година!*» [6, с. 32] (пор.: *побила б тебе лиха година*) – «1. Уживається для вираження незадоволення з приводу кого-, чого-небудь» [10, с. 176]. Цитовані вигукові ФО репрезентують нагнітання психологічної атмосфери й служать для відтворення збудженого емоційного стану героїв у момент мовлення. Як наголошує Р. Харчук, «письменниця завжди шукає гостру інтригу, надає перевагу емоційному надміру, різко протиставляючи добро і зло, пише про межові стани ефектно, але не ефективно» [11, с. 70 – 71].

Отже, етнічна ідентифікація гуцулів і буковинців на фразеологічному рівні у прозі Марії Матіос здебільшого представлена в діалогах персонажів. Уживаючи ФО, гуцули й буковинці часто апелюють до Бога. Вигукові ФО, у структурі яких домінує, як правило, лексема Бог, охоплюють етнічні формули привітання, прощання, подяки, вибачення, прохання, присягання, переплітаючись із природною лайливістю та забобонністю гуцульських і буковинських селян.

У подальшому перспективним є аналіз релевантності фразеологічних одиниць на відтворення ментальної діяльності людини в ідіолекті Марії Матіос.

Література

1. Богдан С. К. Мовний етикет українців: традиції і сучасність / С. К. Богдан. – К. : «Рідна мова», 1998 – 478 с.
2. Голубовська І. О. Етнічні особливості мовних картин світу: [монографія] / І. О. Голубовська. – К. : Логос, 2004. – 284 с.
3. Іваночко О. Християнсько-релігійні елементи у формулах ввічливості українського народу / О. Іваночко // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць (Слов'янська філологія). – Чернівці : «Рута», 2000. – В. 87. – С. 101 – 103.
4. Маслова Т. С. Лінгвокультурна специфіка фразеологізмів на позначення зовнішніх рис людини / Т. Маслова // Лінгвістика : зб. наук. праць. – № 3 (15). – 2008. – С. 31 – 38.
5. Матіос Марія. Майже ніколи не навпаки / Марія Матіос. – Львів : ЛА «Піраміда», 2007. – 176 с.
6. Матіос Марія. Солодка Даруся / Марія Матіос. – Львів : ЛА «Піраміда», 2007. – 188 с.
7. Матіос Марія Черевички Божої Матері : повість / Марія Матіос. – Львів : ЛА «Піраміда», 2013. – 208 с.
8. Селіванова О. Нариси з української фразеології (психокогнітивний та етнокультурний аспекти) : [монографія] / О. Селіванова. – К. – Черкаси : «Брама», 2004. – 276 с.
9. Теля В. Н. Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты / В. Н. Теля. – М. : Языки русской культуры, 1996. – 288 с.
10. Фразеологічний словник української мови [укл. В.М. Білоноженко та ін.] / В. М. Білоноженко – К. : Наукова думка, 1999. – 984 с.
11. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза : постмодерний період / Р. Харчук. – К. : «Академія», 2008. – 248 с.

References

1. Bogdan, S. K. (1998), *Ukrainian language etiquette, tradition and modernity*, Mother tongue, K., 478 p.
2. Golubovska, I. O. (2004), *Ethnic peculiarities of language world*, K., 284 p.
3. Ivanochko, A. (2000), *Christian religious elements in the formulas of politeness Ukrainian people*, Scientific Bulletin of Chernivtsi University, Coll. Science. works (Slavic Philology), Ruta, Chernivtsi, V. 87, pp. 101-103.
4. Maslova, T. S. (2008), *Linhvokulturna specificity phraseology to describe the external features of human*,/ Linguistics: Coll. Science. Works, № 3 (15), pp. 31 –38.
5. Matios, Maria (2007), *Almost never contrast*, LA «Pyramid», Lviv, 176 p.
6. Matios, Maria (2007), *Sweet Darusya*, LA «Pyramid», Lviv, 188 p.
7. Matios, Maria (2013), *Our Lady Shoes torn page from Bukovina Saga : Story*, LA «Pyramid», Lviv, 208 p.
8. Selivanova, E. (2004), *Essays on Ukrainian phraseology (psychokohnityvnyy and ethnocultural aspects)*: [monograph], Cherkasy «gate», Kyiv, 276 p.
9. Telyya, V. N. (1996), *Russian phraseology. Semanticheskyy, prahmatycheskyy lnhvokulturolohycheskyy aspects and* , Languages of Culture, Moscow, 288 p.
10. *Phraseological Dictionary of the Ukrainian language* (1999), [made by Vera Bilonozhenko and others], The scientific thought, Kyiv, 984 p.

11. Kharchuk, R. B. (2008), *Modern Ukrainian prose, postmodern period*, Academy, K., 248p.

Т. А. Евтушина,
*ГУ «Южноукраинский национальный педагогический университет имени К. Д. Ушинского»,
кафедра украинской филологии и методики обучения профессиональным дисциплинам*

ЭТНИЧЕСКАЯ ИДЕНТИФИКАЦИЯ ГОВОРЯЩЕГО В МЕЖДОМЕТНЫХ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИХ ЕДИНИЦАХ ПРОЗЫ МАРИИ МАТИОС

В статье исследованы междометные фразеологические единицы как вербализаторы этнической идентификации гуцулов и буковинцев в прозе Марии Матиос. Определено, что в структуре таких фразеологизмов отображены религиозные стереотипы гуцулов и буковинцев. Доведено, что междометные фразеологические единицы охватывают этнические формулы приветствия, прощания, благодарности, извинения, просьбы, переплетаясь с природным использованием инвективы гуцульских и буковинских крестьян.

Ключевые слова: этническая идентификация гуцулов и буковинцев, междометные фразеологические единицы, лексема Бог, проза Марии Матиос.

Т. О. Ievtushyna,
*South Ukrainian National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky,
Ukrainian Philology and
Technique of Training of Professional Disciplines Department*

ETHNIC AUTHENTICATION OF MOVCYA IN PHRASEOLOGY UNITS EXCLAMATION OF PROSE MARIA MATIOS

This article explores exclamation phraseological units as verbalizatory ethnic identification hutsuls and Bukovina in prose Mary Matios. It is established that the structure of the phraseology reflected hutsuls religious stereotypes and Bukovina, piety, fear of God, typical communication traditions. It is proved that ethnic identification hutsuls and Bukovina in phraseology level of family sagas Mary Matios «Sweet Darusya», «Almost never vice versa» and the novel «Our Lady Slippers» mostly represented in the dialogues of the characters. When making phraseology units hutsuly and Bukovina often appeal to God. It was found that the investigated exclamation phraseological units covering ethnic formula greeting, farewell, gratitude, forgiveness, please, swear, interwoven with natural laylyvisty and superstition Hutsul peasants and Bukovina.

Key words: ethnic identification Hutsuls and Bukovina, shouting phraseology units, token God, Maria Matios prose.